

Evanjelium z 1. novembra 2020
Sviatok všetkých svätých - Mt 5,1-
12a

Prepis videokomentára biblistu Fernanda Armelliniho, ktorý autor nerecenzoval

Komentár sa vzťahuje na prvé čítanie: Zj 7,2-4.9-14

A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu a niesol pečať živého Boha. A zvolal mocným hlasom na štyroch anjelov, ktorým bolo udelené pustošenie zeme a mora: "Nepúšťajte sa do pustošenia zeme ani mora ani rastlín, kým nedáme pečať na čela služobníkov nášho Boha. A počul som počet tých, ktorí boli zapečatení: stoštyridsaťštyritisíc zapečatených zo všetkých kmeňov synov Izraela.

Potom som videl: hľa, nesmierny zástup, ktorý nikto nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, ľudí a jazykov. Všetci stáli pred trónom a pred Baránkom, zahalení v bielych rúchach a v rukách držali palmové ratolesti. A volali veľkým hlasom: "Spása patrí nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi.

A všetci anjeli stáli okolo trónu, starci a štyri živé bytosti a skláňali sa tvárou k zemi pred trónom a klaňali sa Bohu a hovorili: "Amen! Chvála, sláva, múdrosť, vďaka, česť, moc a sila nášmu Bohu na veky vekov. Amen".

Jeden zo starších sa na mňa obrátil a povedal: "Títo ľudia, ktorí sú oblečení v bielom, kto sú a odkiaľ pochádzajú?

Odpovedal som mu: "Môj pane, ty to vieš.

A on: "To sú tí, ktorí prichádzajú zo súženia, z veľkého súženia, a ktorí si vyprali svoje rúcho a vybielili ho v Baránkovej krvi.

Dnes je sviatok Všetkých svätých.

V minulosti sa svätí tešili obrovskej popularite, ktorá dnes trochu upadá, ale v minulosti si uvedomme, že v našich kostoloch boli všade sochy, oltáre svätých a ľudia sa k nim utiekali viac ako k Bohu, pretože Boh bol vzdialený, akosi nedostupný, zatiaľ čo svätí žili v tomto svete, mali rovnakú životnú skúsenosť ako my, čelili našim problémom, ťažkostiam, a preto nám lepšie rozumeli.

Utiekali sme sa k nim, ktorí potom vystupovali ako sprostredkovatelia Boha, ktorý bol pre naše problémy trochu cudzí; zabudli sme, že prišiel na tento svet, aby mal rovnakú životnú skúsenosť ako my.

Dnes sa tí, ktorí sa modlia, obracajú priamo na Boha, pretože v tomto dialógu s ním môžeme pochopiť, ako On vidí našu realitu, a dostať od neho svetlo, aby sme žili tak, ako On chce, aby sme žili svoj život v tomto svete.

V minulosti bolo veľmi komplikované stať sa svätým, pretože človek musel byť najprv mŕtvy, byť už v nebi, aj keď existovali ľudia, ktorí boli považovaní za svätých, najmä ak sa o nich hovorilo, že robili zázraky.

Avšak na to, aby bol človek kanonizovaný, t. j. oficiálne vyhlásený za svätého, musel hrdinským spôsobom praktizovať kresťanský život a cnosti a možno mu boli dokonca pripísané nejaké zázračné skutky. Ak sa veci majú takto, musíme uznať, že svätí v Cirkvi sú vzácnym tovarom! Pýtame sa teda, ak je to tak, koho dnes oslavujeme?

Tí, ktorí sú v nebi, a my chválime ich hrdinstvo v nádeji, že v deň ich sviatku nám udelia nejakú milosť. Veci nie sú také!

Vráťme sa k našej histórii, k našim počiatkom...

Na začiatku nás nazývali "Galilejčanmi", "Nazaretčanmi" a "kresťanmi", čo bol hanlivý výraz, ktorým Židia a pohanovia označovali skupinu ľudí, ktorí nasledovali "Pánovho pomazaného", Mesiáša, ktorý skončil na kríži, odsúdený náboženskými autoritami.

Ale medzi nami sme sa nenazývali kresťanmi, nazývali sme sa "bratmi", "veriacimi", "Pánovými učeníkmi", "tými z cesty", ktorí nasledovali cestu vyšliapanú Ježišom Nazaretským, nazývali sme sa "dokonalými" a potom "svätými".

Takto sme sa nazývali na začiatku našich dejín, v skutočnosti, keď Pavol písal svoje listy, vždy ich adresoval svätým: "svätým, ktorí sú vo Filipách", "svätým, ktorí sú v Kolosách", "svätým, ktorí sú v Ríme"... nepísal svätým, ktorí sú v nebi, ale konkrétnym ľuďom, ktorí žili v Efeze, v Korinte, v Kolosách... To boli svätí!

Mali by sme sa znovu ujať tohto jazyka, aby sme si uvedomili, čo znamená patriť do spoločenstva, ktoré je povolane byť sväté.

Svätý znamená "vyňatý z kontextu, ktorý je pohanský", nie preto, že človek žije mimo sveta, žije vo svete, ale s inými kritériami, ktoré už nie sú kritériami pohanov!

Čo je to iný život?

Blahoslavený je ten, kto prijal blahoslavenstvá, ktoré hlásal a vtelil Ježiš z Nazareta, človek, ktorého Boh považuje za úspešného, ktorý si plne uvedomil svoju identitu Božieho syna. Svätý je teda každý, kto prijíma a zaväzuje sa žiť podľa návrhu človeka, ktorý urobil Ježiš z Nazareta, teda byť baránkom, ktorý ho nasleduje, baránkom, ktorý išiel dať život!

Dnes nebudeme komentovať úryvok z evanjelia, ktorý nám predstavuje blahoslavenstvá stelesnené Ježišom z Nazareta, On je ten blahoslavený!

Budeme komentovať úryvok zo Zjavenia, v ktorom sa nám núka rozjímanie o dvoch skupinách svätých, pričom v druhej skupine budeme aj my.

Prvá skupina, je ich veľa... 144 000. Kto sú títo naši bratia, o ktorých sme počuli:

A videl som iného anjela, ktorý vystupoval od východu a niesol pečať živého Boha. A zvolal mocným hlasom na štyroch anjelov, ktorým bolo udelené pustošenie zeme a mora: "Nepúšťajte sa do pustošenia zeme ani mora ani rastlín, kým nedáme pečať na čela služobníkov nášho Boha. A počul som počet tých, ktorí boli zapečatení: stoštyridsaťštyritisíc zapečatených zo všetkých kmeňov synov Izraela:

Vidiaci stojí akoby pred veľkou rovinou, ktorá ukazuje na celú zem, a vidí štyroch anjelov, ktorí stoja na štyroch rohoch, t. j. na štyroch svetových stranách, ktoré zadržiavajú vetry, a keby ich uvoľnili, zničili by zem.

A piaty anjel vystupuje z východu, odkiaľ prichádza svetlo, a hovorí týmto anjelom: "Zastavte sa! Najprv chce Boh, aby sa jeho pečať dostala na jeho služobníkov".

Lebo kto túto pečať nenesie, toho zmetú vetry.

Čo tým chce povedať?

Pochopme symboliku.

Pečať je symbolom príslušnosti.

Označuje, kto je majiteľom nejakého predmetu alebo aj osoby; dokonca aj na otrokoch bola pečať, ak utiekol, našli ho a hneď sa zistilo, kto je majiteľom... "patríš takému pánovi".

A tiež na predmetoch; známe sú formy, ktoré sa našli na rúčkach pohárov, archeológovia ich našli asi 2000, boli na nich napísané štyri hebrejské písmená: "Lamelech"... tie poháre patrili kráľovi!

Ktokoľvek teda nesie niečiu pečať, je jeho majetkom, a tento obraz pečate nachádzame v Starom aj Novom zákone.

Krásne je to, čo hovorí Pieseň piesní, kde nevesta hovorí ženíchovi:

"daj si ma ako pečať na srdce, ako pečať na ruku"

Patíš mi! Nemôžeš mať milencov, pretože si môj, máš pečať na srdci, odkiaľ vychádzajú všetky tvoje myšlienky, všetky tvoje emócie, všetky tvoje rozhodnutia; a na ruke musíš mať všetky svoje činy, ktoré sú v súlade so mnou, pretože mi patíš.

Tento obraz nachádzame aj v Novom zákone a prvým, na koho dal Boh svoju pečať, je Ježiš

Nazaretský, o ktorom sa hovorí: **"Syn človeka, na ktorého dal Otec Boh svoju pečať"**, t. j. všetko, čo Ježiš robí, hovorí a myslí, je v dokonalom súlade s tým, komu patrí, s Otcom na nebesiach.

Ale veriaci nesie aj pečať príslušnosti, v krste sa mení vlastníctvo, už nepatríte svetu, už nepatríte satanovi, teraz patríte Kristovi, došlo k zmene vlastníctva.

V liste Efezanom sa o kresťanoch hovorí:

"Dostali ste pečať Ducha Svätého, ktorý je božským životom"; opäť v liste

Efezanom:

"Nezarmucujte Božieho Ducha Svätého, v ktorom ste boli zapečatení."

V Zjavení sa hovorí, že aj bezbožníci nenesú pečať, ale znamenie, grécky odtlačok *haragma*, a to je "znamenie šelmy".

Je to druh pečate, ktorú nosia aj bezbožní.

Piaty anjel prichádza, aby vykonal označenie vyvolených, je to teda znamenie, ktoré sa vyrazí na čelo tým, ktorí nepatria k pohanskému svetu, ktorí sa neklania modlám, ale Pánovi, neskôr uvidíme, kto sú tí, ktorí sú označení.

V židovskej tradícii si pamätáme, že zapečatiť znamenalo urobiť znak "tau", posledné písmeno abecedy, ktoré malo v starovekom hebrejskom pravopise podobu kríža.

Kto som teraz ja?

Počet tejto prvej skupiny je daný a sú zapečatení a rozpoznaní ako "tí, ktorí patria Pánovi".

To je 144 000!

Toto číslo nie je aritmetické, nie je kvantitatívne, je kvalitatívne; je to alegorické číslo:

je 12, čo označuje ľud Izraela, vynásobený 12, teda na druhú stranu, a potom zväčšený do nekonečna, vynásobený 1000... je to ľud Boží, ktorým sme my, ktorý začal týmto prvým jadrom, ktorým je ľud Izraela.

To je to, čo predstavuje týchto 144 000!

Sú to Izraeliti, Izraeliti, ktorí sa v priebehu dejín stali súčasťou Božieho plánu, dali sa do služieb projektu, ktorý chcel Pán uskutočniť vo svete; sú to Pánovi služobníci, tí, ktorí pripravovali príchod Božieho Mesiáša: patriarchovia, proroci;

a potom tí, ktorí spoznali Božieho Mesiáša, keď prišiel: Krstiteľ, Mária, Jozef, apoštoli a skupina Židov, ktorá vytvorila prvé kresťanské spoločenstvo.

Tí, ktorí pochopili, aký je Pánov plán s ľudstvom, a spolupracovali na uskutočňovaní tohto Božieho plánu; tí, ktorí sa do tohto Pánovho plánu nezmestili, pretože ho z nejakého dôvodu nepochopili, neprijali, akoby ich zmietol vietor dejín, zostanú na okraji Božích dejín, dejín, ktoré zostávajú, ktoré nie sú vymazané.

Pozor, nie muži sú tí, ktorých Pán zmietol alebo zavrhol, nie to! Ich rozhodnutia, ktoré nie sú v súlade s Božím plánom, však neovplyvnia budúci svet, to, čo z neho zostane.

Tu je prvá pravda: *Boží plán sa začal realizovať v Izraeli, matke kresťanského spoločenstva.*

Týchto 144 000 označuje celok verného Izraela, ktorý pokračuje aj dnes v Cirkvi, ktorú Pavol nazýva Božím Izraelom; neexistuje žiadny zlom, existuje kontinuita tejto pôvodnej skupiny, ktorú predstavuje 144 000, ktorí sa dali do služby Božiemu plánu a táto skupina pokračuje aj teraz v kresťanskom spoločenstve. Izrael je teda matkou kresťanského spoločenstva, týchto 144 000 je Izraelitov z každého kmeňa, ktorí pripravovali zrod Cirkvi, sú to tí, ktorí aktívne, aj keď si to možno plne neuvedomujú, vytvárali nový Boží ľud. Pripomeňme si, ako nám Ján predstavuje posledné Ježišove slová na kríži, na Golgote, keď nám predstavuje tú ohromnú scénu, v ktorej je pri úpäť kríža matka a milovaný učeník; matka je Izrael, milovaný učeník je kresťanské spoločenstvo.

Vo chvíli, keď sa tieto dve skupiny navzájom odmietajú, keď matka Izraela exkomunikuje toto kresťanské spoločenstvo ako heretické a kresťanské spoločenstvo odmieta Izrael, ktorý sa preto cíti odmietnutý, evanjelista Ján vkladá tieto slová do úst umierajúceho Ježiša, hovorí matke Izraela: **Toto spoločenstvo je tvoja dcéra.**

A milovanému učeníkovi, ktorý predstavuje kresťanské spoločenstvo, hovorí: **Pamätaj, Izrael je tvoja matka.**

Teraz vstupuje na scénu druhá skupina, nad ktorou sa musíme dobre zamyslieť, pretože sme v nej aj my:

Potom som videl: hľa, nesmierny zástup, ktorý nikto nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, ľudí a jazykov. Všetci stáli pred trónom a pred Baránkom, zahalení v bielych rúchach a v rukách držali palmové ratolesti. A volali veľkým hlasom: "Spása patrí nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi.

A všetci anjeli stáli okolo trónu, starci a štyri živé bytosti a skláňali sa tvárou k zemi pred trónom a klaňali sa Bohu a hovorili: "Amen! Chvála, sláva, múdrosť, vďaka, česť, moc a sila nášmu Bohu na veky vekov. Amen".

Po 144 000 prichádza nespočetný zástup, nehovorí, že je to prehnané číslo, hovorí, že sa nedá spočítať, pretože chýbajú čísla, ktoré by ho definovali; pochádzajú zo 4 živlov, z každého národa, rasy, ľudu a jazyka; číslo 4 označuje 4 svetové strany, rozsah celej zeme.

Tento obrovský zástup tvoria všetci ľudia na zemi bez rozdielu; táto druhá skupina predstavuje všetkých "spasených", všetkých národov a všetkých čias! Čo znamená "spasený"?

Dávajme si pozor, nie sú to tí v nebi, autor Zjavenia hovorí k nám! My sme títo "spasení"!

Sú to všetci tí, ktorí sa nenechali pokaziť šelmou, ktorí neviedli život poznačený pripútanosťou k modlám a ich uctievaním, ale sú to tí, ktorí v krste prijali pečať príslušnosti ku Kristovi; preto autor knihy Zjavenie teraz opisuje, kto sme... o to mu ide.

Pozrime sa teda, ako vyzerá tento zástup svätých, ktorí sme my, ktorí sme prijali pozvanie do tohto nového sveta, do Božieho kráľovstva. Stojí.

Symbolika spočíva v tom, že sme vzkriesení, dostali sme život, ktorý je nedotknutý biologickou smrťou, a náš život je životom vzkriesených.

Táto symbolika "státia" by mala byť prítomná v našich liturgiách, nie tí, ktorí sú v nebi, ale kresťanské spoločenstvo dáva toto znamenie... tí, ktorí stoja a žijú.

Nicejský koncil v roku 325 v 20. kánone zakázal kľačať počas slávenia Eucharistie v deň Pána, pretože kresťania sú vzkriesení; potom prišla zbožnosť a my kľačíme, mali by sme sa vrátiť k tomuto znameniu státia.

Druhé znamenie: "biele rúcho".

Biela je symbolom svetla!

"Vy ste svetlo sveta", povedal Ježiš, nie preto, že by sme svietili vlastným svetlom, ale je to svetlo Kristovo, ktoré nami prechádza, a preto je to podpísané rúcho, ktoré nám bolo dané, je to rúcho krstu, nos ho nepoškvrnené, si nové stvorenie, vždy sa predstavuj v bielom rúchu! Tento odev s podpisom musia okamžite spoznať všetci, ktorí sa k nemu priblížia, pretože je to Kristov odev! Píše Pavol v liste Galaťanom:

"Vy všetci ste Božími deťmi, lebo keď ste boli pokrstení, obliekli ste si Krista! "

Tretia vlastnosť tejto skupiny je, že, opakujem, "držíme dlane".

Palma je znakom oázy, plodnosti, života a potom sa stala aj symbolom víťazstva, pretože je to víťazstvo života vo vyprahnutej púšti; palma rastie vo vyprahnutej krajine.

Štvrtá charakteristika tohto obrovského zástupu: "Sú to tí, čo chvália Pána". Kedy je človek úplne človekom?

Keď vzdáva chválu Pánovi, vtedy si uvedomuje svoju vlastnú identitu, vtedy si kladie otázku o zmysle svojej existencie, o zmysle celého stvorenia. Len si predstavte stvorenie bez človeka... nič by nemalo zmysel!

Všetko stvorenie existuje preto, aby si toto sebedomé stvorenie mohlo uvedomiť dôvod, prečo všetko existuje, a vzdávať chválu Pánovi, teda ďakovať mu za to, že je zapojené do jeho plánu lásky. Svätý je ten, kto toto všetko chápe a chváli Pána; kto Pána nechváli, ešte nepochopil, z akého dôvodu prišiel na tento svet.

Dnes hovoríme o úpadku posvätna, ale uctievanie nezmizlo, je vzdávané iným, je vzdávané modlám, ktorými sú dnes rozum, veda, pokrok, čo sú veľmi dobré veci, beda, ak sú uctievané ako bohovia, beda, ak sú to oni, kto diktuje morálne rozhodnutia... možno sú to dnes rafinovanejšie modly, ale stále sú to modly!

Vďaka Bohu však existuje mnoho, ešte stále obrovský zástup tých, ktorí otvorili oči pred klamstvami našej doby a vzdávajú úctu, ktorá mu prináleží, iba pravému živému Bohu a pridávajú sa k tomuto zástupu vykúpených.

Teraz sa dozvedáme, kto sú tí, ktorí patria k tomuto obrovskému zástupu:

Jeden zo starších sa na mňa obrátil a povedal: "Títo ľudia, ktorí sú oblečení v bielom, kto sú a odkiaľ pochádzajú?"

Odpovedal som mu: "Môj pane, ty to vieš."

A on: "To sú tí, ktorí prichádzajú zo súženia, z veľkého súženia, a ktorí si vyprali svoje rúcho a vybielili ho v Baránkovej krvi."

Autor knihy Zjavenie nám chce dať jasne najavo, kto sú tí, ktorí patria k tomuto obrovskému zástupu, a robí to literárnym prostriedkom, otázkou, ktorú vidiacemu kladie starší muž, jeden z 24, ktorí sedia okolo Božieho trónu; pýta sa ho: **"Títo, oblečení v bielych rúchach, kto sú? A odkiaľ pochádzajú? "** Starec odpovedá: **"Pane, ty vieš, ja neviem."** Potom jasnovidec vysvetľuje.

Kto je tento starý muž?

Koho predstavuje tých 24 starcov, ktorí sú okolo Božieho trónu?

V našich kresťanských komunitách predstavujú tých, ktorí si osvojili posolstvo evanjelia a odovzdávajú ho svojim bratom a sestrám slovom a predovšetkým životom, ktorý toto evanjelium stelesňuje. Takže každé naše spoločenstvo má jedného z týchto strážcov, mohol by vymenovať jedného z týchto strážcov, ktorí sedia okolo Božieho trónu a ktorí nám teraz vysvetľujú, kto sú tí, ktorí patria k tomuto obrovskému zástupu.

Starý muž hovorí: **"To sú tí, ktorí prichádzajú z veľkého súženia.** Čo to znamená?

Tu si možno hneď pomyslíme: v nebi sú tí, ktorí v živote prežili veľké utrpenie, alebo boli obeťami Diokleciánovho prenasledovania, Domiciánovho prenasledovania a teraz sú v nebi... nie!

Sloveso je v prítomnom čase, tí, ktorí prichádzajú, ktorí majú svoj pôvod v súžení, v tom veľkom. Čo je to veľké súženie?

Ak namiesto súženia dosadíme "pochádza z vášne lásky veľkej", hneď pochopíme, na čo starec naráža!

Sú to tí, ktorí dnes čerpajú svoj pôvod z vášne lásky, ktorá je veľkou vášňou Krista, ktorý dal svoj život.

Tento obrovský zástup tvoria všetci tí, ktorí vychádzajú z tohto rozhodnutia lásky, ktoré urobil Ježiš z Nazareta, a potom si vyprali svoje rúcha v Baránkovej krvi a urobili ich nádherné bielymi, žiarivými! Obraz je jasne vynútený, pranie šiat v krvi baránka, aby boli biele, ale symbolika je veľmi jasná: krv je symbolom darovaného života, ktorým je život Krista.

Aby človek vypral svoje šaty, to znamená svoj životný výber, aby sa stal priehľadným svetlom Krista, jeho lásky, musí ich vyprať v jeho krvi, to znamená v jeho darovanom živote. Keď sa človek pozerá na Kristov život, neostáva mu nič iné, len stáť s otvorenými ústami a hovoriť: to je krásny život, úspešný život!

Obrovský zástup tvoria všetci tí, ktorí nosia toto nádherné rúcho, ktoré je rúchom bezpodmienečnej lásky, ktorá ide dokonca tak ďaleko, že položí svoj život za nepriateľa, čo bol život Krista.

Tu, na tento sviatok, sme boli pozvaní rozjímať o tejto rodine svätých, o tých, ktorí pochádzajú, pochádzajú z tohto veľkého umučenia lásky, ktoré je Kristovo.